

OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN
Postboks 636 Løren
0507 OSLO

Vår dato: 25.11.2022

Vår ref.: 202004336-29 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 22/11909 - 27

Oslo kommune Bymiljøetaten - Tillatelse til midlertidig vannuttak fra Trollvann i Nordmarkavassdraget, Oslo kommune

Vi viser til deres søknad mottatt 14.11.2022 om tillatelse til midlertidig vannuttak fra Trollvann i Nordmarkavassdraget til snøproduksjon i Trollvannskleiva, Oslo kommune.

Om søknaden

Oslo kommune – Bymiljøetaten (BYM) har søkt om midlertidig tillatelse til vannuttak fra Trollvann til snøproduksjon i Trollvannskleiva for sesongen 22/23. Det er også søkt om varig konsesjon (NVE Dok.nr. 202004336-5), men søknaden må oppdateres.

Det er søkt om uttak av 7000 m³ vann til snøproduksjon i desember 2022. Det er ikke angitt behov for å ta ut vann til snøproduksjon senere i vinter. Snøen skal tas i bruk i Trollvannskleiva, i nedbørfeltet til Trollvann. BYM estimerer at uttak på 7000 m³ vil gi en senkning av vannstanden i Trollvann med omtrent 30 cm.

BYM har målt vannstanden i Trollvann den 10.11.2022 til 310 moh. I konsesjonssøknaden for vannuttak til snøproduksjon datert 2.5.2022 er overløpet ved damkonstruksjonen målt inn til 310,9 moh.

BYM opplyser at de har planlagt å måle vannstand før, midtveis og etter uttaket.

Om Trollvann

Trollvann er et mindre vann som ligger i markagrensa ved Grefsen i Oslo kommune. Det har et lite nedbørfelt på omtrent 0,24 km², uten definerte innløpsbekker. Fra Trollvan går Trollvannsbekken som drenerer til Hovinbekken. Vannet er demmet opp i sørenden, og delt omtrent på midten av en terskel som går opp til ca. 1 m under HRV (det går noen rør gjennom terskelen som utjevner vannstanden mellom sør og nord). Basert på gamle kart ser det ut til at dammen var etablert i 1879. Terskelen mellom sør- og norddelen av vannet ble etablert på slutten av 60-tallet som del av et forsøk på å tette en lekkasje fra Trollvann til en overføringstunell i grunnen mellom Oset og Årvoll. Det er sjeldent vann i Trollvannsbekken.

Nordenden av vannet er sterkt påvirket av inngrep, med skråninger uten særlig kantvegetasjon, badebrygge og anlagt strand. Sørrenden av vannet har et mer naturlig preg med kantvegetasjon og uten andre synlige inngrep enn damkonstruksjonen. Oslo byleksikon og gamle foto viser at Trollvann tidvis har hatt myrlignende preg og ble rensket opp på 1920- og 60-tallet.

Vannet ligger ved en inngangsport til marka i Oslo og er et lavterskel turmål eller utgangspunkt for mange både sommer og vinter. Det er et av få vann nært bebyggelse nord i Oslo som ikke er berørt av drikkevannsrestriksjoner og der det er lov til å bade og campe.

Trollvann er en del av Oslomarkavassdragene som er vernet i verneplan I for vassdrag fra 1973. Bakgrunn for vernet av Oslomarkavassdragene er deres betydning for friluftsliv, nærhet til større tettsteder, variert landskap med stort arts mangfold og store kulturminneverdier.

NVE henviser til vårt dokumentnummer 202004336-5 og [KDB-ID 8838](#) for mer informasjon om Trollvann, tilknyttede allmenne interesser og søknaden om varig konsesjon for vannuttak til snøproduksjon.

Høring

Det var i høst en offentlig høring av søknaden om varig konsesjon og det ble gjennomført en befaring med høringspartene på Trollvann 14.10.2022. NVE vurderer at den midlertidige søknaden som foreligger er av begrenset omfang og at saken er tilstrekkelig belyst gjennom den pågående konsesjonssaken. Den midlertidige søknaden er derfor ikke sendt på høring.

I høringen av konsesjonssøknaden kom det innspill fra Bydel Nordre Aker (BNA), Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV), Oslo idrettskrets, fellesuttalelse fra Naturvernforbundet i Groruddalen og Oslo og Akershus, Stephan Stoldt, Astrid Bjerke, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva, Lillomarkas venner og Grefsenlyst borettslag.

De som deltok på befaringen var representanter for Oslo kommune Bymiljøetaten, Oslo skisenter, Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV), Forum for natur og friluftsliv Oslo, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Markagrupper Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva, Lillomarkas venner og Grefsenlyst borettslag.

NVE har oppsummert høringsinnspill og innspill fra befaringen 14.10.22 i tabellen nedenfor.

Hovedmomentene i innkomne høringsuttalelser:	Fra
Reguleringshøyde - Omsøkt reguleringshøyde på 1 meter mellom 310,9 moh. og 309,9 moh. overstiger beregnet behov på 19 500m³/84 cm. - Trollvann bør oppreguleres for å få nok vann til snøproduksjon.	- Naturvernforbundet OA + Groruddalen, BNA, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva - Lillomarkas venner
Lekkasjer til grunn/tunnelen mellom Oset/Årvoll - er ikke kartlagt tilstrekkelig - må tettes for å sikre mer vann resten av året	- Lillomarkas venner, Naturvernforbundet OA+Groruddalen - SFOV, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva
Propeller ved inntaket skaper usikker is for skøyting om vinteren.	Naturvernforbundet OA+Groruddalen, Lillomarkas venner, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva
Vannuttakets effekt på naturmiljø er ikke tilstrekkelig kartlagt.	Naturvernforbundet OA + Groruddalen, Lillomarkas venner, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva
Dagens situasjon er en konsekvens av ulovlig uttak og kan ikke legges til grunn for virkningene av uttaket.	Naturvernforbundet OA + Groruddalen, Lillomarkas venner, Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva
Senket vannstand om vinteren gir negativ påvirkning på - dyreliv i strandsonen dør av tørke og kulde ved nedtapping om vinteren - Rødlistet kjevlestarr registrert 1890 (usikker tilstedeværelse)	SFOV
Uttaket forringer vannkvaliteten.	Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva
Snøproduksjon er nødvendig ressursbruk av vann og energi i dagens samfunn med behov for vann og strømsparing.	Privatpersoner, Grefsenlyst borettslag
Trollvann fylles ikke alltid opp om våren.	Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva, Oslo skisenter
Faktisk vannuttak må kontrolleres	BNA
Alpinanlegget er viktig for friluftsliv, idrettslag, barn og unges aktivitet om vinteren	SFOV, Oslo idrettskrets, Oslo skisenter
Positivt at vannet ikke går ut av nedbørfelt til Hovinbekken	SFOV

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til avvik fra normal vannstand etter vannressursloven § 8.

Hydrologi

Et vannuttak på 7000m³ vil uten tilsig i perioden senke vannstanden i Trollvann med omtrent 30 cm. BYM oppgir at vannstanden ble målt til 310 moh. den 10.11.2022. Dersom vannstanden ikke øker fra målingen ble gjort og til vannuttaket skjer vil det tilsa at vannstanden senkes til 309,7 moh. etter årets snøproduksjon.

Det er ingen innretning for måling av vannstand ved Trollvann, det finnes derfor ikke data over hva som er normal vannstand før og etter snøproduksjonen som har foregått tidligere år. Oslo skisenter og BYM har oppgitt at de til nå har brukt omtrent 1 m av vannstanden til snøproduksjon uavhengig av hva vannstanden var ved sesongstart.

Vannuttaket det nå er søkt om er betydelig mindre enn tidligere år og NVE vurderer at vannstandsendringen det medfører vil være innenfor den variasjonen som har vært normal ved Trollvann etter snøproduksjon. Det i seg selv er ikke et argument for å fortsette et uttak, men NVE vurderer at et begrenset vannuttak i kommende sesong kan bidra til å få erfaring og nødvendige data på hvordan vannuttaket påvirker vannstanden i Trollvann.

Trollvann har et lite nedbørfelt og ingen definerte innløpsbekker. Det gjør at teoretiske beregninger får stor usikkerhet, og at vannstanden er sårbar for variasjoner i vær og avrenning. Ved Trollvann er det i tillegg usikkerheter rundt lekkasje til overføringstunell mellom Oset og Årvoll, samt hvor mye vann som har gått til snøproduksjon i tidligere år. Vi vurderer derfor at et midlertidig, begrenset og overvåket uttak kan gi nødvendig informasjon til behandlingen av søknad om varig konsesjon.

Friluftsliv

Høringsuttalelser og befaringen gjør det tydelig at vannstanden i Trollvann er viktig for friluftsliv både sommer og vinter. Uttalelsene NVE har mottatt går i stor grad ut på at disse interessene settes opp mot hverandre og at et vannuttak om vinteren gjør Trollvann mindre tilgjengelig for andre brukere utenom skisenteret både sommer og vinter. Samtidig bidrar snøproduksjon ved skisenteret til å sikre aktivitet i området og Trollvann som et turmål og inngangsport til marka om vinteren. NVE vurderer at en midlertidig tillatelse for kommende sesong vil bidra til å opplyse avveiningen mellom vannuttakets fordeler og ulemper for vannstanden og dermed friluftsliv tilknyttet Trollvann. Ulempene for skisenteret, dersom de ikke skulle få tillatelse til å ta ut omsøkte mengde vann i påvente av behandling av søknad om varig konsesjon, vurderes som større enn ulempen ved potensielt lavere vannstand påfølgende sommer.

Naturmangfold

Trollvann har et lite nedbørfelt, det er ingen definerte innløpsbekker til vannet. Basert på nedbørfeltparametere som størrelse, avrenning og arealsammensetning vurderer NVE at det ikke er årssikker vannføring i Trollvannbekken.

Vi anser de vanntilknyttede naturverdiene slik de er i dag som små og tilpasset gjennom mange år til en sterkt modifisert vannforekomst med årlig vannuttak til snøproduksjon. Derfor vurderer vi at en begrenset midlertidig tillatelse for kommende sesong ikke påvirker verdiene nevneverdig utover dagens tilstand.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig, av et begrenset omfang sammenlignet med tidligere år og kan bidra til mer informasjon om sammenhengen mellom vannuttak til snøproduksjon og vannstand i Trollvann.

NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Verneverdier

Jf. vurderingen av naturmangfold, mener NVE at en midlertidig tillatelse ikke vil påvirke naturverdier og arts mangfold ved Trollvann. Ved Trollvann vurderer NVE at det særlig er vannets nærhet til tettsted og verdi for friluftsliv som er av betydning for verneverdiene og kan påvirkes av et vannuttak. Fordi uttaket det nå søkes om er svært begrenset og midlertidig, vurderer vi at vannuttak kan tillates selv om verneverdiene kan bli berørt.

Oppsummering

NVE vurderer at det for en midlertidig tillatelse til vannuttak fra Trollvann i hovedsak er bruker- og friluftsinnteresser som skal vektlegges og ivaretas. En begrenset, overvåket og midlertidig tillatelse vil bidra med nyttig informasjon om vannstandsendringer i Trollvann ved snøproduksjon. Med bakgrunn i dette vurderer NVE at fordelene ved et begrenset midlertidig vannuttak til snøproduksjon fra Trollvann i kommende sesong er større enn ulempene for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Oslo kommune - Bymiljøetaten kan ta ut inntil 7000 m³ vann fra Trollvann i løpet av desember 2022.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8. NVE mener også at tiltaket kan tillates jf. Vannressursloven § 35 punkt 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet det er vannuttak.
- Det må monteres instrument for måling av faktisk vannuttak.
- Usikker is på grunn av vannuttak til snøproduksjon skal merkes tydelig.
- Vannuttaket skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før snøproduksjonen starter.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.

- NVE forutsetter at Oslo kommune Bymiljøetaten har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket. Kravet til minstevannføring på utbyggingsstrekningen skal overholdes i alle periodene.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN

Kopimottakerliste:

Oslo idrettskrets

Magne lindholm - Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva

Stephan Stoldt

Ann-Catrin Nyberg - Grefsenlyst borettslag

Oslo skisenter - Oslo skisenter

Tobias Torrisen - Kjelsås alpin

Lise Jørstad - Oslo kommune - Bymiljøetaten

Oslo kommune

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Forum for natur og friluftsliv Oslo

Oslo kommune - Bydel Nordre Aker

LILLOMARKAS VENNER

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.